

Kotipalvelun nousu lapsiperheiden matalankynnyksen palveluksi vielä kaukana

Kuluttajaliiton koordinoima Kuluttajaparlamentti kartoitti uudistuneen sosiaalihuoltolain vaikutuksia lapsiperheiden kotipalvelun käyttöön sekä palvelun saatavuuteen mahdollisesti liittyviä ongelmia.

Kuntien kehitettävä kotipalveluun liittyvää tiedottamista

Yli puolet vastaajista kertoi olevansa tietoisia lakiuudistuksen mukanaan tuomasta vahvemmassa oikeudesta kotipalveluun. Tietoisuus palvelusta ja uudistuneesta laista oli paras pääkaupunkiseudulla. Lähes kolmannes vastaajista ei kuitenkaan tiennyt onko kotikunnassa tarjolla lapsiperheiden kotipalvelua. Näin siitäkin huolimatta, että kunnilla on nykyisin velvollisuus tiedottaa palvelusta.

-On hyvä, että Kuluttajaparlamentti peräänkuuluttaa kuntien aktiivisempaa tiedottamista palvelusta. Miten perheet voivat hakea palvelua, jos eivät ole siitä tietoisia, kysyy sijaisvanhempia edustavan Perhehoitoliiton toiminnanjohtaja Pirjo Hakkarainen.

Kunnat eivät noudata lakia muutoksenhakukelpoisten päätösten antamisessa

Lain mukaan asiakkaan kuuluisi saada palvelupäätös kirjallisena muutoksenhakuohjeineen, jotta kielteisestä päätöksestä voi tarvittaessa valittaa. Tulosten mukaan muutoksenhakukelpoiset päätökset jäivät kuitenkin edelleen suurelta osin saamatta.

-Sanotaan, että lapsiperheiden palvelun tarpeen laajuudesta ei ole vielä tarkkaa käsitystä, se ei ole ihme jos kielteiset päätökset eivät tule kunnille näkyväksi kun palvelupäätöksiä ei edelleenkään anneta lain mukaisesti kirjallisena, Heljä Sairisalo Yhden Vanhemman Perheiden Liitosta.

Kuluttajaparlamentin järjestöt vaativatkin kuntia parantamaan toimintatapojaan kirjallisten päätösten antamisessa. Muutoin vaarana on, että kielteiset palvelupäätökset ja perheiden tuentarve jäävät pimentoon.

Valtakunnalliset kriteerit edistäisivät yhdenvertaisuutta

Lakiuudistuksen tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnystä ja tehdä palvelusta helposti lähestyttävä. Tulosten mukaan tavoite on saavutettu vaihtelevasti, sillä palvelupolut ja kriteerit palvelun saamiseksi näyttävät vaihtelevan kunnittain. Osa perheistä jäi ilman palveluja, vaikka perheiden tarpeet olivat samoja.

Enemmistö palvelua saaneista oli tyytyväisiä saamaansa kotipalveluun. Palveluun tyytymättömät perustelivat kantaansa muun muassa sillä, ettei palvelu vastannut sisällöltään perheen tarpeita, kotipalvelukäynnit olivat liian lyhyitä tai kotipalvelua ei tarjottu tarpeeseen nähden riittävän pitkään. Tyytymättömyyttä aiheuttivat myös kokemukset kotipalvelun työntekijän ammattitaidottomuudesta sekä palvelun hitaus vastata perheiden äkillisiin avuntarpeisiin.

Vastaajien mukaan osa kunnista tarjosi uupuneille vanhemmille keskusteluapua tai lapsille leikkikaveria silloinkin, kun olennaisinta olisi ollut saada perinteistä kodinhoitoapua eli ylimääräisiä auttavia käsipareja arjen sujuvoittamiseen.

-Todistetusti lasten ja nuorten hyvinvointiin sijoittaminen on taloudellisesti tehokasta. Kunta säästää lastensuojelumenoissa, kun perheitä autetaan ennen kuin ongelmat kriisiytyvät. Lapsiperheiden kotipalvelu toimii tehokkaana ja ennaltaehkäisevänä tukimuotona kuitenkin vain silloin kun sillä vastataan oikea-aikaisesti ja apu vastaa perheen tarpeisiin, painottaa Minna Mustonen Lapsiperheiden Etujärjestöstä

Järjestöjen lapsiperheiden kotipalvelua koskeva kannanotto ja sen sisältämät vaatimukset ovat kokonaisuudessaan nähtävissä osoitteessa: <http://bit.ly/1RJ9MQ3>

Kuluttajaparlamentin täysistunnossa 4.11.2015 kannaton allekirjoittivat seuraavat järjestöt:

ADHD-Liitto ry

Aivovammaliitto ry

A-klinikkasäätiö rs

Allergia- ja astmaliitto ry

Autismi- ja Aspergerliitto ry
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
Hengitysliitto ry
Invalidiliitto ry
Kehitysvammaliitto ry
Kotien Puolesta Keskusliitto ry
Kuuloliitto ry
Lapsiperheiden Etujärjestö ry
Marttaliitto ry
Nuorten Kotkien Keskusliitto ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry
Perhehoitoliitto ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Diabetesliitto ry
Suomen Kilpirauhasliitto ry
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen nuoret lesket ry
Suomen Parkinson-liitto ry
Suomen Potilasliitto ry
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry

Kuluttajaliiton koordinoima Kuluttajaparlamentti kartoitti miten uudistuneen sosiaalihoitolain voimaantulo on vaikuttanut lapsiperheiden kotipalvelun tilanteeseen ja millaisia ongelmia palvelun saatavuuteen mahdollisesti liittyy. Kysely toteutettiin 29.5.16.8.2015 verkkokyselynä. Kyselyyn vastasi 464 henkilöä.

Lisätietoja

Kuluttajaparlamentin pääsihteeri Jenni Vainioranta

puh. 040 4198 962

jenni.vainioranta@kuluttajaliitto.fi